

Παρατηρησιακή Αστρονομία

Ενότητα 1: Ουράνια Σφαίρα

Κλεομένης Τσιγάνης
Τμήμα Φυσικής

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

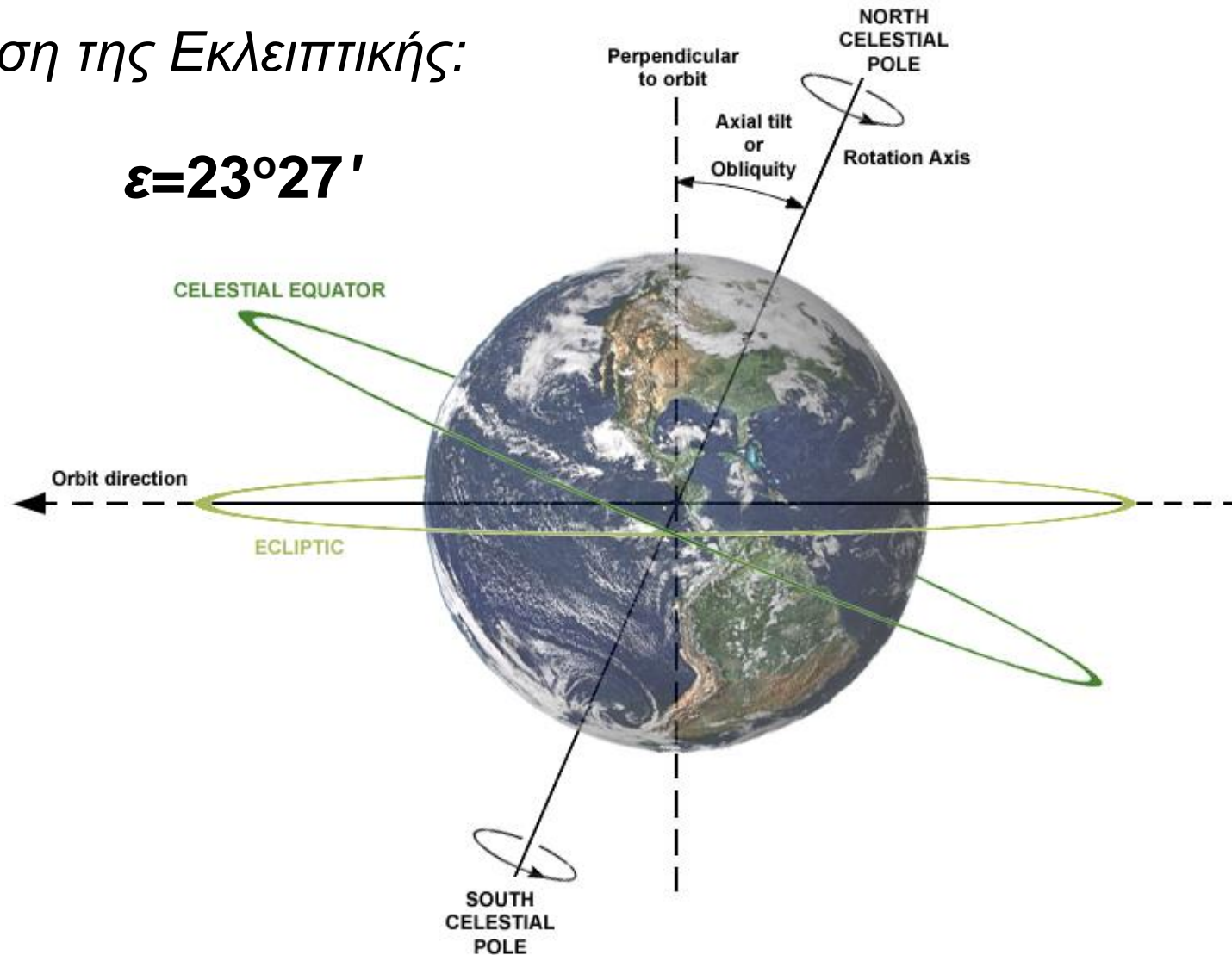
- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ουράνια Σφαίρα και οι Κινήσεις της Γης

Λόξωση της Εκλειπτικής:

$$\varepsilon = 23^{\circ}27'$$

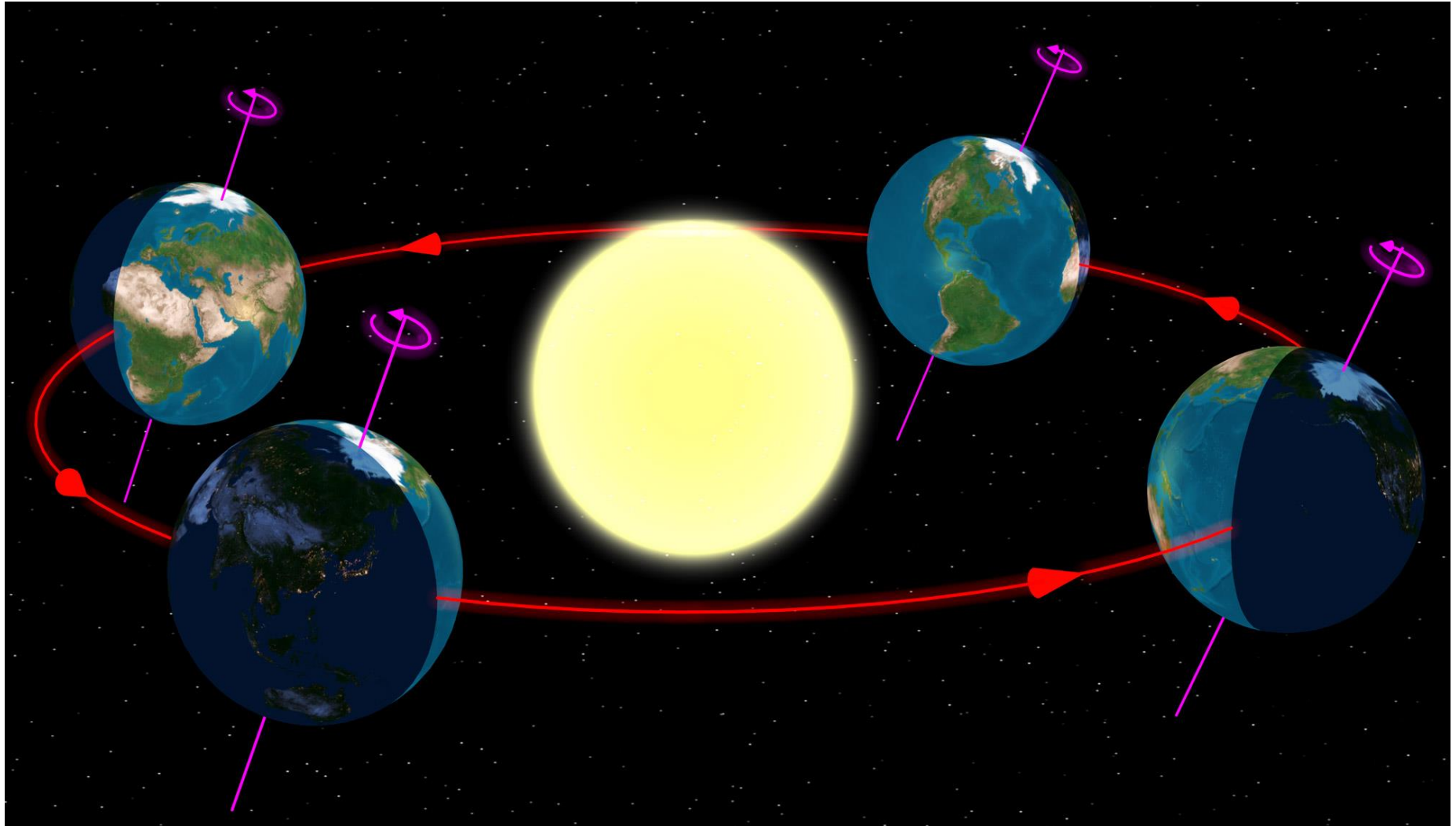

Η Γη, η Εκλειπτική κι ο Ουράνιος Ισημερινός. Πηγή:
<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:AxialTiltObliquity.png>

Η κίνηση της Γης στο διάστημα

Λόξωση → εποχές

→ διαφορά ημερ/ου τόξου / γ.πλάτος

Η Γη κατά την έναρξη των 4 (αστρονομικών) εποχών. Πηγή:
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:North_season.jpg

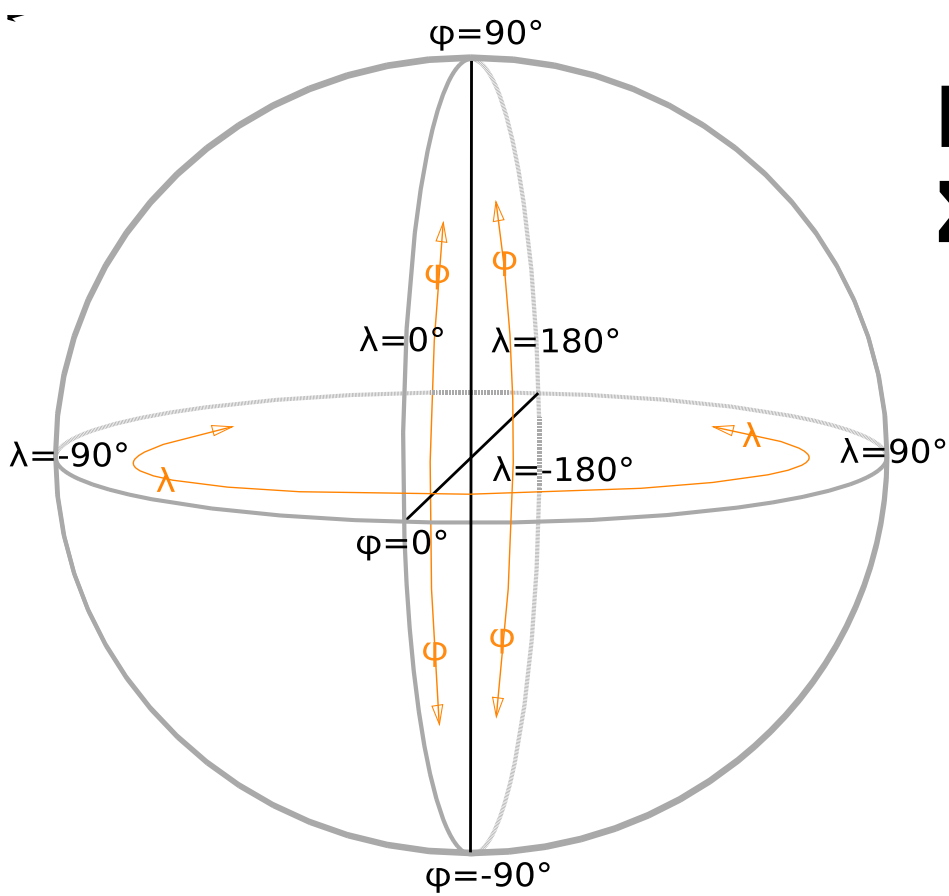

Προβολή της εκλειπτικής στην ουράνια σφαίρα – Ζωδιακοί αστερισμοί

Η Γη περιφέρεται γύρω από τον Ήλιο σε σταθερή τροχιά. Ο ζωδιακός κύκλος είναι το μονοπάτι που φαίνεται να ακολουθεί ο Ήλιος κατά τη φαινόμενη κίνησή του στον ουρανό στη διάρκεια ενός ηλιακού έτους. Πηγή: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ecliptic_path.jpg

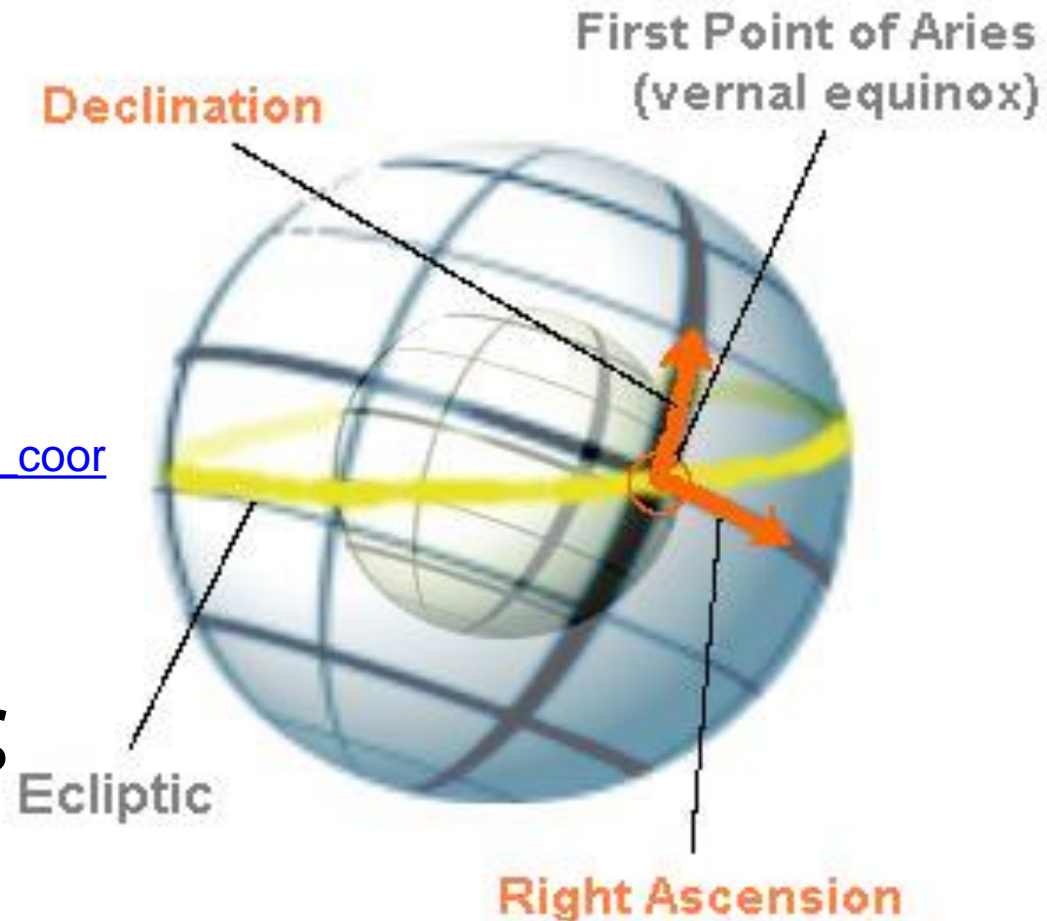
Γεωγραφικές Συντεταγμένες

Γεωγραφικές συντεταγμένες. Πηγή:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Geographic_coordinates_sphere.png

Αστρονομικές Συντεταγμένες

Ουρανογραφικές συντεταγμένες. Πηγή:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Equatorial_coordinates.png

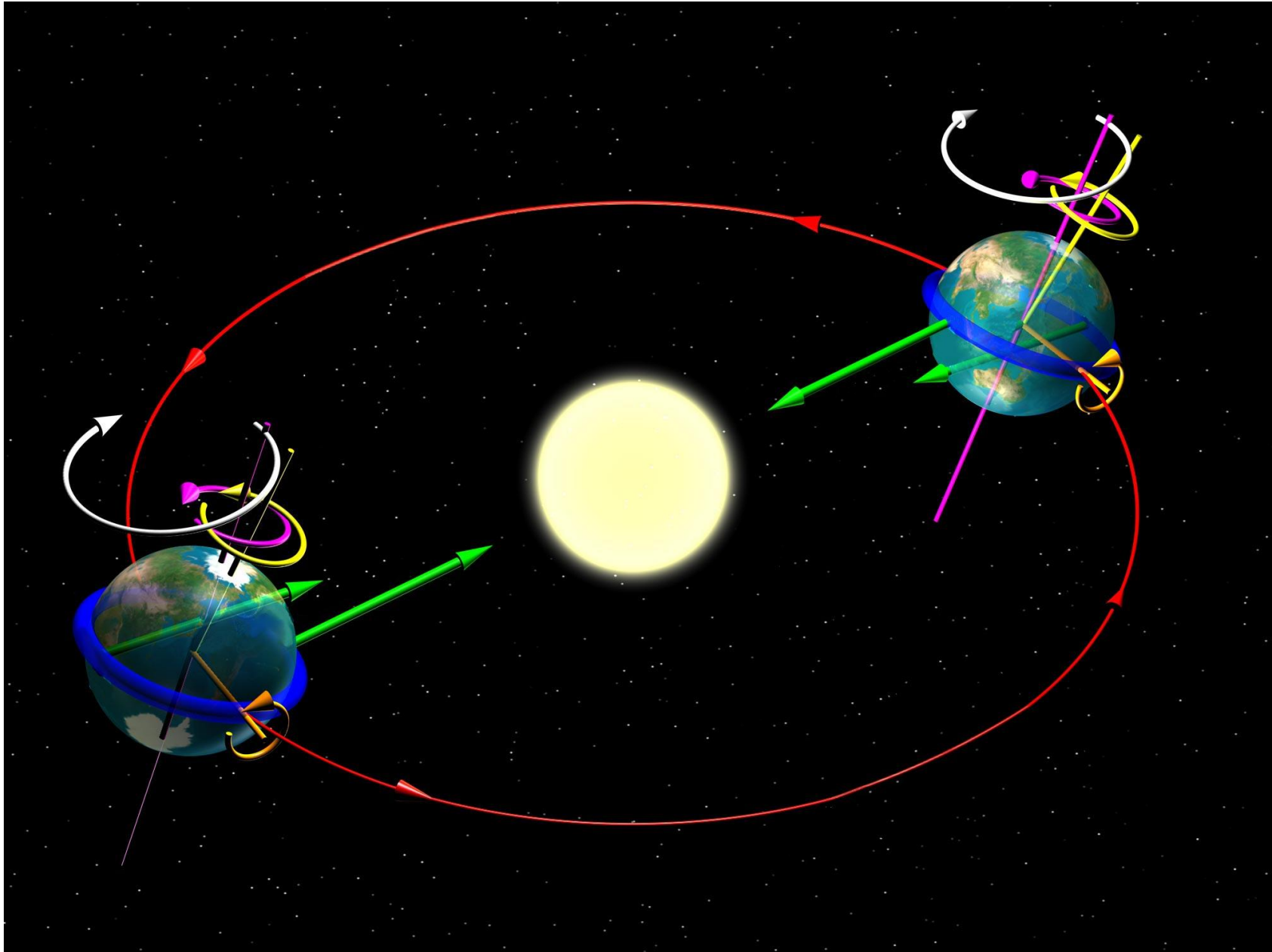
Προβολή της εκλειπτικής στην ουράνια σφαίρα – Ζωδιακοί αστερισμοί

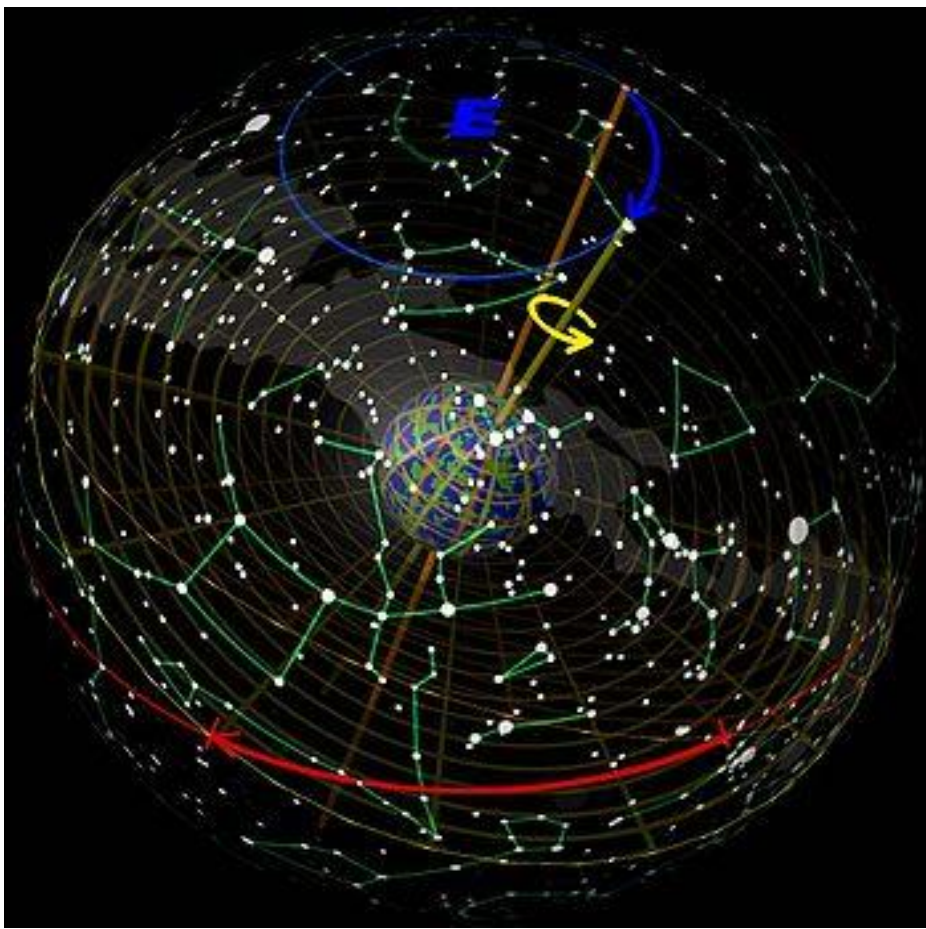
Η Γη περιφέρεται γύρω από τον Ήλιο σε σταθερή τροχιά. Ο ζωδιακός κύκλος είναι το μονοπάτι που φαίνεται να ακολουθεί ο Ήλιος κατά τη φαινόμενη κίνησή του στον ουρανό στη διάρκεια ενός ηλιακού έτους. Πηγή: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ecliptic_path.jpg

Μετάπτωση - Κλόνηση

Η Γη κατά την περιστροφή και περιφορά της και οι επιδράσεις της μετάπτωσης. Πηγή:
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Precession_torque.jpg

Μετάπτωση των
 Ισημεριών: $\sim 50''$, 3/έτος
 (Ίππαρχος)

→ αργή μετακίνηση του
 σημείου γ

Η μετάπτωση των ισημεριών κοιτώντας «εξωτερικά» από την ουράνια
 σφαίρα. Πηγή:

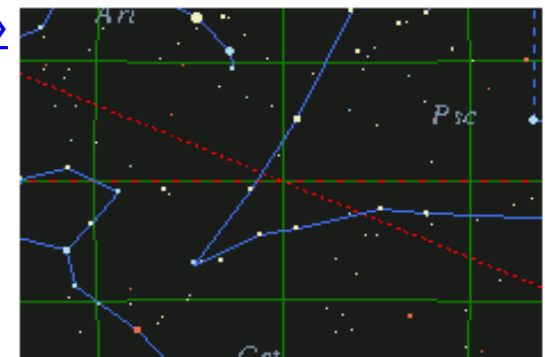
http://en.wikipedia.org/wiki/File:Outside_view_of_precession.jpg

1500 BC

500 BC

AD 150

Η θέση του σημείου γ το 1500 π.Χ., το 500 π.Χ. και το 150 μ.Χ. Πηγή:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Equinox_positions.png

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

Διαφάνεια	Πνευματικά δικαιώματα
Διαφ.1	-
Διαφ.2	-
Διαφ.3	-
Διαφ.4	«Η Γη, η Εκλειπτική κι ο Ουράνιος Ισημερινός. Πηγή: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:AxialTiltObliquity.png .»
Διαφ.5	«Η Γη κατά την έναρξη των 4 (αστρονομικών) εποχών. Πηγή: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:North_season.jpg .»
Διαφ.6	«Η Γη περιφέρεται γύρω από τον Ήλιο σε σταθερή τροχιά. Ο ζωδιακός κύκλος είναι το μονοπάτι που φαίνεται να ακολουθεί ο Ήλιος κατά τη φαινόμενη κίνησή του στον ουρανό στη διάρκεια ενός ηλιακού έτους. Πηγή: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ecliptic_path.jpg .»
Διαφ.7	<u>Αριστερά</u> : «Γεωγραφικές συντεταγμένες. Πηγή: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Geographic_coordinates_sphere.png » <u>Δεξιά</u> : «Ουρανογραφικές συντεταγμένες. Πηγή: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Equatorial_coordinates.png »
Διαφ.8	«Η Γη περιφέρεται γύρω από τον Ήλιο σε σταθερή τροχιά. Ο ζωδιακός κύκλος είναι το μονοπάτι που φαίνεται να ακολουθεί ο Ήλιος κατά τη φαινόμενη κίνησή του στον ουρανό στη διάρκεια ενός ηλιακού έτους. Πηγή: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ecliptic_path.jpg .»
Διαφ.9	«Η Γη κατά την περιστροφή και περιφορά της και οι επιδράσεις της μετάπτωσης. Πηγή: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Precession_torque.jpg »
Διαφ.10	<u>Επάνω</u> : «Η μετάπτωση των ισημεριών κοιτώντας «εξωτερικά» από την ουράνια σφαίρα. Πηγή: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Outside_view_of_precession.jpg » <u>Κάτω</u> : «Η θέση του σημείου γ το 1500 π.Χ., το 500 π.Χ. και το 150 μ.Χ. Πηγή: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Equinox_positions.png »
Διαφ.11	-

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Αναστασίου Μαγδαληνή

Θεσσαλονίκη, 28/07/2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

